



Naoty fampahafantarana

**Mizotra mankamin'ny  
fiahiana ara-tsosialy  
faobe sy tsimialonjafy  
ho an'ny ankizy eto  
Madagasikara**

n° 2021.02, jona 2021

© UNICEF Madagasikara/2021/Rakotovoahangy

Naoty fampahafantarana

**Mizotra mankamin'ny  
fiahiana ara-tsosialy faobe  
sy tsimialonjafy ho an'ny  
ankizy eto Madagasikara**

n° 2021.02, jona 2021

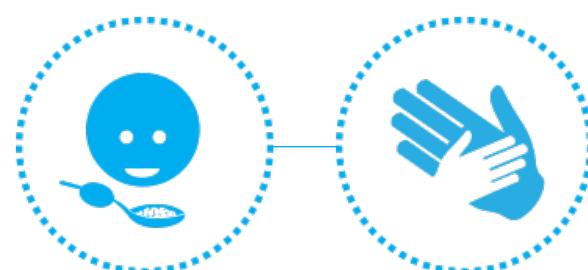


© UNICEF/UN0496476/Andrianantenaina

# FARI-PAHANTRANA TENA AMBONY ARY FAMPANDROSOANA NY MAHA-OLONA ANISANY AMBANY INDRINDRA MANERAN-TANY RAHA MIKASIKA NY FAMPANDROSOANA NY ANKIZY<sup>1</sup>.

Mipetraka eo amin'ny laharana faha-162 amin'ny firenena 189 i Madagasikara raha araka ny Mari-pamantarana ny Fivoaran'ny maha-olona (IDH) ka manasokajy azy ao anatin'ny kilasin'ny

manana fampandrosoana ny maha-olona ambany indrindra<sup>2</sup>. Amin'ny lafiny fahantrana ara-bola indray, 74,3%-n'ny mponina no mivelona amin'ny vola latsaky ny 1,90 USD isan'andro ary notombanana aza fa ny krizy vokatry ny COVID-19 dia mety hanosika ny 475 000 ka hatramin'ny 2,3 tapitrisan'ny Malagasy fanampiny ho anaty fahantrana



<sup>1</sup> Ity naoty ity dia maneho ny vokatra azo sy ny tolo-kevitra lehibe avy amin'ny tatitra «Mizotra mankamin'ny fahiana ara-tsosialy faobe sy tsimialonjafy ho an'ny ankizy eto Madagasikara – fanadihadiana natao mba hampitomboana ny tsy fisian'ny fanavakavahana momba ny fandaharan'asa haraton'aina fahiana ara-tsosialy», Tetibolan'ny Firenena Mikambana ho an'ny Zaza, Jona 2021

<sup>2</sup> PNUD (2018). Indices et indicateurs de développement humain: mise à jour statistique 2018. Note d'information sur Madagasikara.

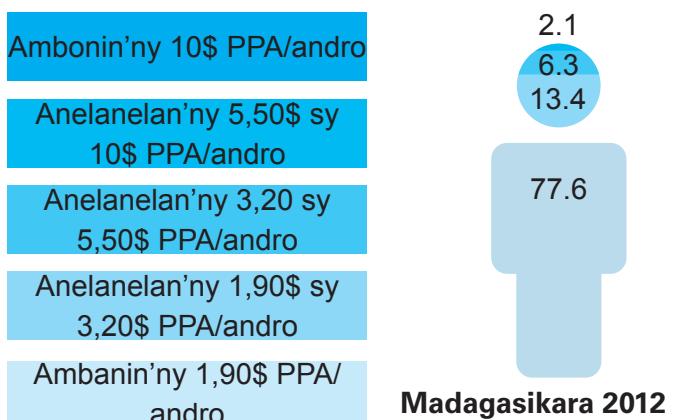
[http://hdr.undp.org/sites/all/themes/hdr\\_theme/country-notes/MDG.pdf](http://hdr.undp.org/sites/all/themes/hdr_theme/country-notes/MDG.pdf).

ara-bola, arakaraka ny hamafin'ny kriz<sup>3</sup>. Raha araka ny Fanadihadihana Marolafin'ny tsy fananana mihatra amin'ny zaza (MODA)<sup>4</sup> izay natao vao tsy ela izay dia voalaza fa mihoatra ny roa ampahatelon'ny zaza Malagasy (67,6%) no manana fahabangana farafahakeliny amin'ny roa amin'ny lafim-piaianana manasoa azy, ary eo amin'ny iray ampahefany (23,7%) eo kosa no mijaly vokatry ny fahabangan'ny lafim-piaianana efatra na mihoatra amin'ireo lafim-piaianana fito manasoa azy.

Ho setrin'izay taha-pahantrana lalina mianjady izay, ity naoty fampahafantarana ity dia mampintina ny fehin-kevitra lehibe sy ny soso-kevitra vokatry ny fanadihadiana nataon'ny UNICEF amin'ny anaran'ny Minisiteran'ny Mponina, ny Fiarovana ara-tsosialy ary ny Fampiroboroboana ny vehivavy (MPPSPF). Ny fanadihadiana dia mikendry ny fampitomboana ny fandrakofan'ny programa Fandaharan'asa naisionalin'ny haraton'aina fiahiana ara-tsosialy (PNFSS), ary mifantoka bebe kokoa amin'ireo ankizy marefo indrindra. Voalohany, hodinihina amin'izany ny vokatry ny fahantrana amin'ny mponina, ary indrindra amin'ny ankizy. Manaraka izany, hojerena ny fandrakofan'ny PNFSS ankehitriny, ary farany dia haseho ny fiantraikan'ny fampidirana fiahiana faobe ho an'ny ankizy eo amin'ny fampiasam-bola hoan'ny maha-olona. Ny famakafakana dia mifototra amin'ny fanadihadihana literatiora, fikarohana sy fidinana ifotony ary ny fanaovana kisary andrana ny fiantraikan'ny fandrakofana PNFSS bebe kokoa eo amin'ny fahantrana.



## Sary 1: Ireo tsipika fahantrana maneran-tany eto Madagasikara



Loharanom-panovozana: Banky Iraisam-pirenena  
<http://iresearch.worldbank.org/PovcalNet/povOnDemand.aspx>

Ireo taha ambonin'ny fahantrana eto Madagasikara dia miseho amin'ny alàlan'ny **taha mankadirin'ny tsy fanjarian-tsakaf** **mahiritra:** ny zaza malagasy iray latsaky ny 5 taona ankehitriny dia miatrika tandindo-doza 50% hiaina anaty fahataran'ny fitomboana ary manodidina ny zaza iray amin'ny dimy eo ho eo no tratran'ny fahataran'ny fitomboana goavana. Nasehon'ny fanadihadiana isam-bondrona mahasahana tondro maro (MICS) ny taona 2018 fa **76% monja amin'ny zaza efa anaty sokajin-taona tokony hiditra amin'ny sekoly ambaratonga fotora no voasoratra anarana**, raha toa ka 27% izany ho an'ny zaza izay ao anaty sokajin-taonan'ny sekoly ambaratonga faharoa ary 13% ho an'ny ankizy amin'ny kilasy ambaratonga fahatelo. Tsikaritry ny MICS ihany koa fa 41% monja amin'ny zaza 12 ka hatramin'ny 23 volana no nahazo ireo fatra-na vaksiny ilain'ny vatana, latsaky ny 25% no nahazo ireo andiam-baksiny feno tokony hatao ary 20% no tsy vita vaksiny mihitsy. Ankoatra ireo sakana ara-bola henjana, ny fahantrana dia misy fiantraikany amin'ny fahazoana fanabeazana sy tolota ara-pahasalamana ihany koa raha ny lafiny fotodrafitsara no resahina. Ny

<sup>3</sup> Les effets potentiels de la pandémie du COVID-19 sur les enfants à Madagascar, Note d'information, n. 2021.01, Avril 2021, UNICEF

<sup>4</sup> UNICEF, INSTAT & Oxford Policy Management (2020a).



taona 2015, voamarina fa 40% ny mponina eto Madagasikara no miaina amin'ny toerana lavytrity ny toeram-pitsaboana ka matetika no voatery mandeha tongotra adiny roa mba hankanesana eny amin'ny ivotoeram-pitsaboana.

Vao mainka hananosaratra lavitra ny fiatrehana izany olana izany ho an'ireo olona manana fahasembanana, izay miatrika olana lehibe kokoa amin'ny fisitrahana izany no sady lafo kokoa ny saran'ny fandraisana anjara. Vao vetivety izay ny MICS no nanao fanadihadihana izay maneho fa **13%** ny ankizy 2 ka hatramin'ny **17** taona dia manana olana ara-batana sasantsasany izay tsy ahafahan'ny vatany mihetsika ara-dalàna farafahakeliny amin'ny sehatra iray ary 9%-n'ny vehivavy sy 3,9%-n'ny lehilahy 18-49 taona no manana izany olana izany farafahakeliny manoloana ny fanatanterahan'ny vatana ny iray amin'ireo fihetsika fotora. Misy tatitra iray nataon'ny UNICEF manamafy fa ny isan'ny zaza manana fahasembanana izay voasoratra anarana dia **0,62%-n'ny fitambaran'ny isan'ny**

ankizy nisoratra anarana any amin'ny sekoly ambaratonga fotora monja ary mahery kelin'ny ampahafolon'ny zaza manana fahasembanana ihany no nisoratra anarana.

Madagasikara ihany koa dia **isan'ireo firenena izay marefo indrindra maneran-tany manoloana ny fiovaovan'ny toetr'andro**, ary ny salan'isan'ny fipoiran'ny rivodoza dia telo ka hatramin'ny efatra isan-taona, satria moa izy dia nosy lalovan'ny tafio-drivotra mivantana izay mitsoka avy any amin'ny ranomasimbe Indiana ka mankany Andrefana. Mateti-pidranga ihany koa ny haintany any amin'ny faritra atsimon'ny firenena sady arahina tsy fanjarantsoakafo lehibe manaraka vanin-taona no sady miverimberina: tamin'ny taona 2016 fotsiny izao, ny haintany izay nentin'i El Niño dia nitondra fatiantoka ara-pamokarana hatramin'ny 95%.

## **TAHA AMBANIN'IREO ANKOHONANA MISITRAKA FIAHIANA ARA-TSOSIALY RAHA OHARINA AMIN'NY FILÀNA**

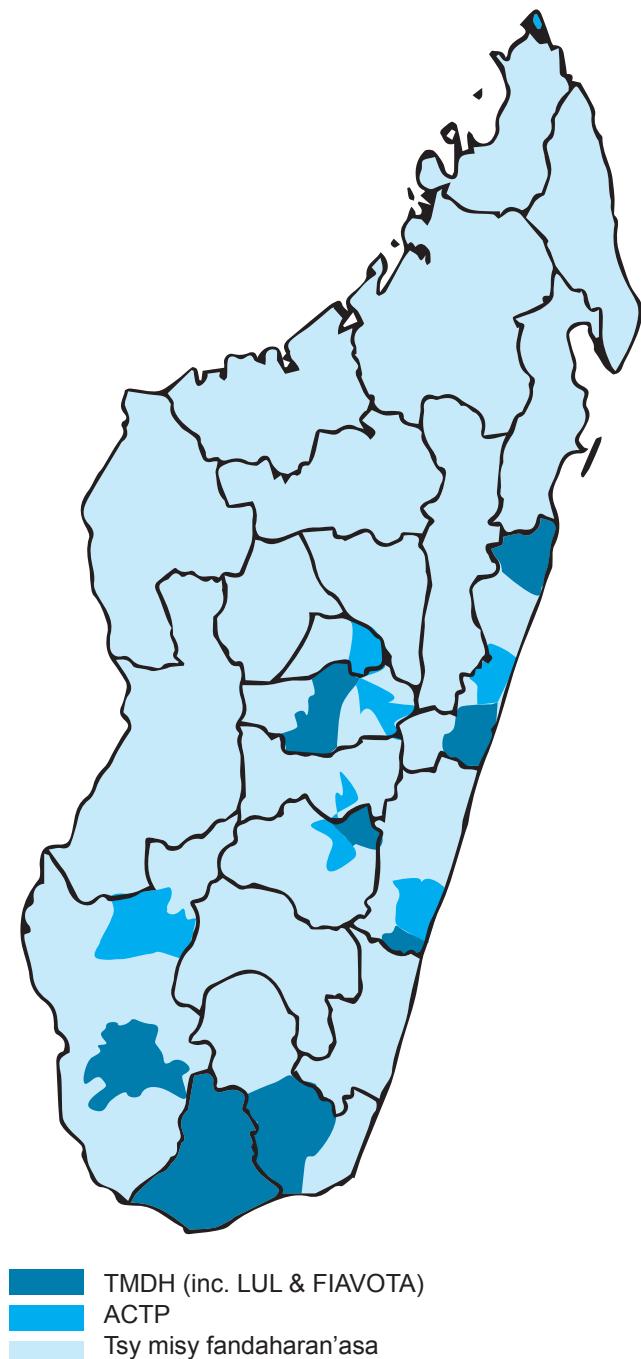
Manoloana ireo olana goavana rehetra ireo, ny fampiasam-bola atao'i Madagasikara amin'ny fiahiana ara-tsosialy dia mbola anisany ambany indrindra maneran-tany. Na dia hampiasa famaritana mivelatra kokoa momba ny fiahiana ara-tsosialy aza, ny fanjakana malagasy dia tsy nampiasa afa tsy 0,7%-n'ny harin-karena faobe-ny ho an'ny fiahiana ara-tsosialy ny taona 2014 (tsy misy afa tsy antoka ara-tsosialy no tena nandaniana vola tamin'izany) ary voasokajy ho farany indrindra araka ny tondro momba ny fiahiana ara-tsosialin'ny Fandaharan'asan'ny Firenena Mikambana momban'ny fampandrosoana (PNUD) ho an'i Afrika izy. Izany dia ambanin'ny 1,3%-n'ny harin-karena faobe izay mifandraika amin'ny salanisa antony amin'io karazana fandanium-bola io ho an'ny firenena manana fidiram-bola ambany, araka ny tombana izay nataon'ny Fikambanana iraisampirenena momban'ny asa (OIT).



Mba ahafahana miatrika ny olana vokatry ny fahakelezan'ny fampiasam-bola amin'ny fiahiana ara-tsosialy, ny fanjakana malagasy dia nankatò ny Politikam-pireneny momba ny fiahiana ara-tsosialy (PNPS) ny taona 2015 sy ny Paik'adim-pirenena momba ny fiahiana ara-tsosialy (SNPS) 2019-2023, izay hotantanan'ny Ministeran'ny Mponina sy ny Fiahiana ara-tsosialy ary ny Fampiroboroboana ny Vehivavy (MPPSPF). Na dia eo aza ny faharefoana faobe, **ny fandaharan'asa sangan'ny fanjakana momba ny SNPS — ny Fandaharan'asa nasionalin'ny haraton'aina fiahiana ara-tsosialy (PNFSS)** — dia mikendry ampa hany kely amin'ny mponina ihany ankehitriny: 5%-n'ny tokantrano fadiranovana ihany no tafiditra ao **anatin'ireo distrika voafetra**, na dia mikendry ny hampitombo izany ho 15% aza ny fanjakana amin'ny taona 2023 (0,5%-n'ny harin-karena faobe) ary ho 50% amin'ny taona 2030 (1,5%-n'ny harin-karena faobe). Miaraka amin'ny fandaharan'asan'ny PNFSS amin'izao fotoana izao izay saika hahazoana famatsiam-bola avy amin'ny mpamatsy vola avy any ivelany, ny fikasan'ny fanjakana hampiakatra farafahakeliny 0,5%-n'ny fampiasam-bola ao amin'ny fiahiana ara-tsosialy amin'ny 2023, amin'ny alàlan'ny hetra, ary farafahakeliny 1,5% amin'ny taona 2030 dia tsy afaka ny hanome afa-tsy fivoarana ara-bola voafetra ihany hanitarana izany, indrindra fa ao anatin'ny fiarenana indray ao aorian'ny COVID-19.



### **Sari-tany 1: Distrika izay misy ny tetik'asa Asa Avotra Mirindra (ACTP)<sup>5</sup> sy ny Vatsin'Ankohonana (TMDH), 2020**



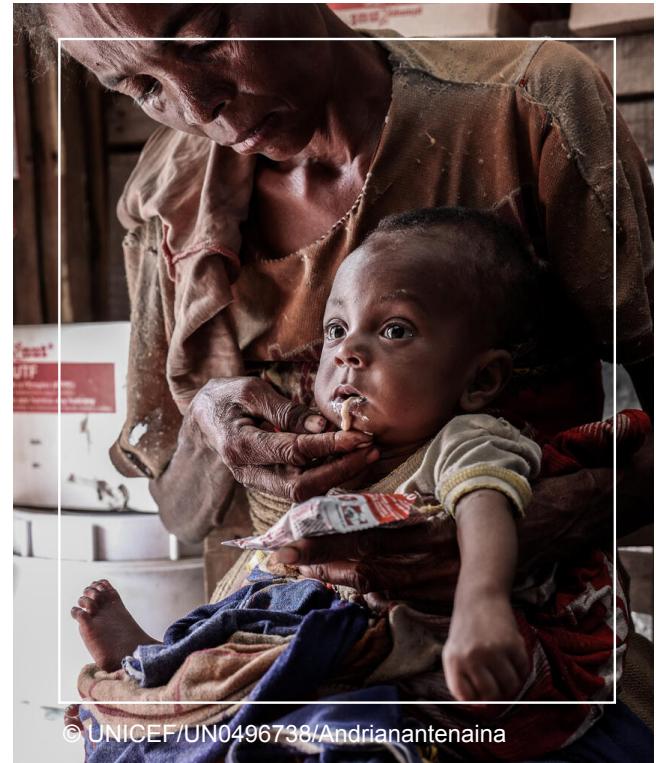
<sup>5</sup> Ny Fandaharan'asa nasionalin'ny haraton'aina fiahiana ara-tsosialy (PNFSS) dia hahitana tetik'asa roa : ny tetik'asa Vatsin'Ankohonana (TMDH) ary ny tetik'asa Asa Avotra Mirindra (ACTP) ;

# FIAHIANA FAOBE HO AN'NY ANKIZY MBA HAMPIROBOROBOANA NY FIHTSARAM-PIAINANAARY NY FAMPANDROSOANA NY MAHA-OLONA

Tokony apetraky ny fanjakana ho laharam-pahamehana ny fanampiana ny zaza, satria izy ireny no ho avin'ny firenena. Ary ny fanampiana ny zaza manana fahasembanana dia tokony raisina ho adidy manan-danja mihitsy ho an'ny fanjakana izay nanao sonia ny Fifarahana iraisam-pirenena ho an'ny olona manana fahasembanana.

Ny ankabetsahan'ny zaza Malagasy dia tsy mahazo fanampiana mihitsy. Ankehitriny, ny PNFSS dia tsy mahafaoka afa tsy 3%-n'ny ankizy rehetra, eo anivon'ny firenena izay ahitana 83%-n'ny zaza miaina ao anaty fahantrana ara-toe-karena; ary misy isan-jaza mitovy amin'izany (82% araka ny Fanadihadihana Marolafin'ny tsy fananana mihatra amin'ny zaza, MODA, manerana ny firenena maro) izay miaina anaty fahantrana marolafy. Voailika izy ireo noho ny antony maro: faritany, distrika, kaominina na fokontany izay onenany, ny toetoetry ny tokantrano izay misy azy, ary ny fahafahan'ny mpitsabo azy hahafeno ny fepetra ilaina sy ny zavatra ilaina amin'ny fandraisana ny anarany antony maro izay mety hampananosarotra ny fandraisana ireo marefo indrindra amin'izy ireo.

Amin'izao fotoana izao, eo anivon'ny PNFSS dia tsy mandeha ho azy ny fandraisana ireo olona izay manana fahasembanana. Tafiditra anatin'ny sokajin'olona azo raisina izy ireo, ary amin'ny tranga sasany dia misy fanapahan-kevitra manokana izay raisina mba hahatonga ny fandraisana azy ireo ho laharam-pahamehana ary efa tena tsara izany. Ilaina ihany anefa ny manamarika fa misy antony vitsivitsy izay mety



© UNICEF/UN0496738/Andrianantenaina

hanakana ny fandraisana azy ireo (ny olana mifandraika amin'ny halaviran-toerana sy ny fahasaratotan'ny lèlana, ny fikendrena mifototra amin'ny isan-tokantrano (fa tsy ny isambatan'olona), ny fahasaratotan'ny dingana arahina amin'ny fisoratana anarana, ny fepetra maha-voafidy, etc...)

Ny fanapahan-kevitra voalohany tokony horaisina mba hanatsarana ny tsy fisian'ny fanavakavahan'ny PNFSS dia ny fampivelarana ny fanampiana ny ankizy mba hahatonga ny PNFSS tena handrakotra ny firenena iray manontolo tokoa. Saingy tsy ampy anefa izany vahaolana izany, satria ny fanatanterahana izany rafi-panampiana izay mikendry ny hiady amin'ny fahantrana isan-tokantrano izany, eny fa na dia manerana ny firenena iray manontolo aza, dia tsy mbola ampy haharakotra ny sosialin'ny ankizy marefo maro. **Amporishina mafy araka izany ny firenena mba hampiasa vola amin'ny fanomezana fiahiana faobe ho an'ny ankizy.**

Izany dia mifanaraka kokoa amin'ny zon'ny ankizy no sady manome taratra ny torohevitra avy amin'ny asa fikarohana MODA vao tsy ela, izay «manome lanja ny famolavolana politika ara-tsosialy miady amin'ireo tsy fananana mafina any ambadik'ireo ankizy iharan'ny fanavakavahaha na ny tsy fitovian-tsaranga eo anivon'ny tokantrano, toy ireo ankizy nilaozan'ny ray aman-dreny na ny kamboty.

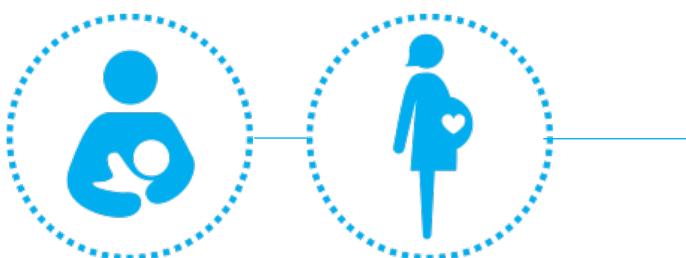
Misy fiantraikany amin'ny fanampiana aratsosialy izany ohatra, izay matetika no miantefa amin'ny ankohoanana iray manontolo». **Misy ihany koa ireo tohan-kevitra mafonja izay milaza fa ilain'ny rehetra ny hisian'izany tolotra izany, indrindra ao anivon'ny firenena izay ahitana fahantrana mielipatrana ary mikiky maharitra toy ny eto Madagaskara, mba ahafahan'ny ankizy tsirairay avy manomboka fiainana tsaratsara kokoa arak'izay azony atao.** Na izany aza anefa dia tsy ho azo tanterahina **izany raha tsy mandeha miandalana ary mandritra ny fe-potoana maharitra** vokatry ny fisian'ny fahateren'ny tetibola mandritra ny fotoam-piarenana tao aorian'ny fandalovan'ny valan'aretina COVID-19. **Mety hitarika fampiasam-bola bebe kokoa ihany koa izany** any amin'ny taona 2030, mihoatra ny vinavina izay napetraky ny SNPS, **eo ho eo amin'ny 2,5%-n'ny harin-karena faobe eo**, raha mitaha amin'ny 1,5%-n'ny harin-karena faobe izay novinavinain'ny SNPS.

Mazava ho azy fa ny fampiasam-bola lehibe tahak'izany dia mila fanadihadiana lalindalina kokoa. Ilaina noho io toe-javatra io ny mijery ireo safidy mety hitranga momba ny fanitarana famatsiam-bola: na amin'ny alàlan'ny rafitra mahazatra toy ny fanalefahana isa, ny fitadiavana fanalefahana trosa, ny famerenana amin'ny laoniny ny fandaniam-bolam-panjakana sy ny fampiasana mahomby ny tetibola, ny

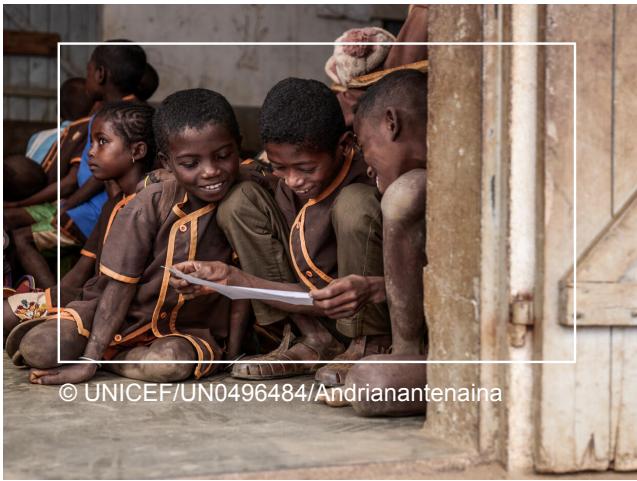


© UNICEF/UN0496500/Andrianantenaina

fametrahana lalàna momba ny hetra miha mandroso, ny fanatsarana ny fandoavan-ketra ary ny fanenàna ireo fikoriam-bola tsy aradalàna; na ihany koa amin'ny alàlan'ny fomba fiasa vaovao kokoa toy ny fampandoavan-ketra ny toekarena nomerika, ny hetra momba ny fandovàna, ny hetra amin'ny fifanakalozana sy ny fizahan-tany, hetra mihoatra momba ny fitrandrahana ireo harena voajanahary ary ny fanitarana ireo hetra manokana natao ho an'ny sokajina vokatra antsoina hoe haitraitra, na ireo «hetram-pilàna» aloha amin'ny entana lafo vidy, ny sigara ary ny toaka. Ny Tahirimbola Iraisampirenena (FMI, 2020) sy ny Fikambanana ho an'ny fiaraha-miasa sy fampandrosoana ara-toekarena (OCDE, 2020) dia samy nanao adisisika ho an'ny fanavaozana ny fitsinjarana ny hetra amin'ny maha «fandoavam-bola firaikanina» azy, izay zava-dehibe amin'ny fiarenana indray ao aorian'ny COVID-19. Ary farany, ilaina ny manao tomban'ezaka sy manaramaso ny mety hisian'ny fiakaran'ny vidim-piainana ao anatin'ny fanatanterahana izany programan'asa lehibe izany. Raha araka ny traikefa manerantany dia tsy miteraka fiakaran'ny vidim-piainana ny fanampiana ara-tsosialy satria



mirona amin'ny fandaniana azy ireny eo antoerana ihany ny olona mba hividianana kojakoja sy hanomezana fahafaham-po ny filàna fotra, ary izy ireny amin'ny ankapobeny dia mamokatra mpampitombo miabo eo amin'ny tsena anatiny; saingy tokony ho voaporofa izany eto Madagaskara, indrindra fa any amin'ireo faritra lavin-toerana izay tsy voatery hampifanaraka ny tolota sy ny tinady.



© UNICEF/UN0496484/Andrianantenaina

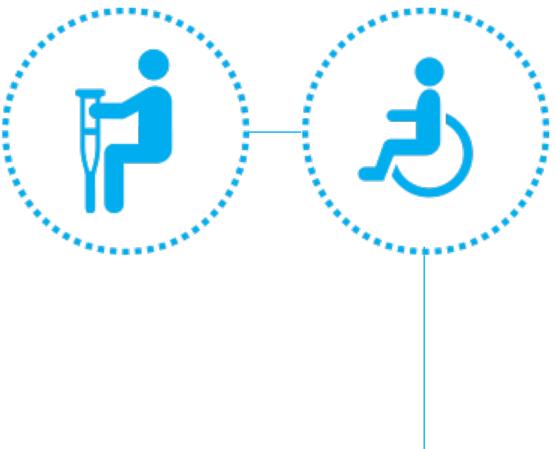
Ny vahaolana tsara indrindra dia ny **fanaovana adisisika ho an'ny fanomezana fiahina faobe ho an'ny ankizy ho fampiasam-bola tsara.**

Ny firenenena tsirairay dia tokony hahatsapa adidy ara-môraly amin'ny fiantohana fiaingana faran'izay tsara indrindra ho an'ny taranaka olom-pirenena ho avy. Na izany aza, **misy ihany koa ireo antony ara-toekarena matanjaka satria vidiana lafo ny tsy fanjarian-tsakafo sy ny fitomboana zara-fa-misy hita eo amin'ny ankizy.** Ny zaza izay miaina anaty fahataran'ny fitomboana dia mety ho matin'ny areti-mifindra (avo 1,9 ka hatramin'ny 6,5 heny ny tataon-doza mety hahafaty azy ireo, mitombo amin'ny fomba makadiry io tataon-doza io raha sady misy ny fahataran'ny fitomboana no misy ny fihenan-danja) ary ahiana hisy fiantraikany ratsy amin'ny fianarany izany (mitovy lanja amin'ny tsy fahafaha mianatra 2-3 taona). Misy ifandraisany amin'ny fikorontanan'ny fitomboan'ny atidoha ny fahataran'ny fitomboana, izany hoe miteraka fihenan'ny fiasan'ny saina ara-dalâna mandritra ny fotoana maharitra. Izany avy eo dia miteraka fihenana goavana amin'ny fahafaha-

mianatra. Ny olon-dehibe izay niharan'ny fahataran'ny fitomboana tamin'ny fahazazany dia manana fidiram-bola ambany kokoa (mihena manondidina ny 22% eo) ka vao mainka mampitombo an'ireo sakana izany. Noho izany, **ny fampiasam-bola ho an'ny ankizy dia hiteraka vokatra lehibe amin'ny fomba maro:** fihenan'ny fahafatesan'ny reny vokatry ny tsy fahampian'ny rà, fihenan'ny fahakelezan'ny lanja eo am-pahaterahana sy ny fahafatesan'ny zaza vokatry ny fahafoanan'ny tsy fahampian-drân'ny reny, fananana tahirim-bola vokatry ny tsy fisan'ny fitsaboana an'ireo aretina miantraika amin'ireo zaza kely lanja loatra eo am-pahaterahana ary fihenan'ny fahataran'ny fitomboana vokatry ny fahafoanan'ny tsy fahampiana kasinga mahavelona. Azo porofoina fa **ny fanomezana fiahiana faobe ho an'ny ankizy dia hanome tamberina amin'ny fampiasam-bola tsara lavitra mihoatra noho ny tetik'asa lehibe fananganana fotodrafitsara.**

Amin'ny ankapobeny, ny fanitarana ny rafitry ny fiahiana ara-tsosialy dia hisy vokatra goavana amin'ny andiam-pamantarana mifandraika amin'ny fahantrana, amin'ny tsy fitovian-tsaranga ary amin'ny fihatsaram-piainanana'ny ankizy. **Rehefa refesina mifanaraka amin'ny tsipika fahantrana nacionaly faratampony, ny fampidirana fanomezana fiahiana faobe ho an'ny ankizy dia mampihena 7% ny tahan'ny fahantrana.** Rahefa mampiisa tsipika fahantrana ambany kokoa tazomina ho 50%-n'ny vola miditra isan'olona indray dia hita fa mihena 53% ny tahan'ny fahantrana eo amin'ny ankizy **raha io sary io no raisina.** Ny tsy fitovian'ny vola miditra rehefa refesina amin'ny maripatran'i Gini dia mihena 8% ihany koa.

Ireo andrana nokajiana natao<sup>6</sup> ihany koa dia maneho fa ny fanomezana fiahiana foibe ho an'ny ankizy dia handray anjara amin'ny fampiakarana ny fahatsaran'ny mari-drefin'ny **fanabeazana**, miaraka amin'ny fampitomboana mafonja ny isan'ny zaza izay vao miditra mianatra sy ny tahan'ny fandehanana any antsekoly ho an'ny garabola sy ny ambaratonga faharoa. Ankoatr'izany, ny fanomezana volanjaza ho an'ny rehetra dia hisy fiantraikany amin'ny fahafahan'ny fianakaviana **hahazo rano fisotro madio**; ary ho an'ny tanora kosa dia mety **hampihena ny tataon-doza hisian'ny vohoka sy ny vohoka aloha loatra hohoatra** ny 4% izany. Izany dia manamafy ny porofo amin'ny ambaratonga iraisam-pirenena (ohatra ny an'i Afrika Atsimo) izay manambara, mifanohitra tanteraka amin'ny hevi-diso aely, fa ny fanomezana volanjaza foibe dia mety hampihena ny tahan'ny fiterahana.



<sup>6</sup> Ireo fitaovana fanaovana andrana nokajiana dia azo jerena ao amin'ity rohy ity: Madagascar (shinyapps.io)/ <https://devpathways.shinyapps.io/madagascar/>; anarana: UNICEF; teny mafina: test123

**Tabilao 1: Andrana nokajiana  
mikasika ny vokatry ny  
fampiharana eo amin'ny sehatra  
nasionaly ny fanomezana fiahiana  
faobe ho an'ny ankizy, eo amin'ny  
famantarana ny fihatsaram-  
piainanan'ny zaza (fiovaovana isan-  
jato)**

Famantarana	UCB
Zaza miaina ambany fetran'ny fahantrana nasionaly farany ambany	-7.0
Zaza miaina ambany fetran'ny fahantrana antenantenany (50% ny fidiram-bola salantsalany)	-53.0
Mari-drefin'i Gini (tsy fitovian'ny fidiram-bola)	-8.0
Hatetiky ny fahataran'ny fitomboan'ny ankizy madinika	-1.5
Tahan'ny fandehanan'ny zaza madinika vao manomboka mianatra any an-tsekoly (fanabeazana anivon'ny akanin-jaza)	10.3
Taha mitokana momba fampidirana mianatra eny amin'ny garabola	4.5
Taha mitokana momba ny fandehana any am-pianarana ho an'ny sekoly ambaratoa faharoa	12.5
Taha mitokana momba ny fandehana any am-pianarana ho an'ny sekoly ambaratonga fahatelo	7.2
Mponina mahazo rano fitsotro madio mivoatra	7.1
Hatetiky ny vohoka aloha loatra na ny vohoka ho an'ny zatovovavy	-4.3

Ny fandrakofana mivelatra an'ireo tokantrano amin'ny alàlan'ny fanomezana fiahiana faobe ho an'ny ankizy dia hahazoana tombony mikasika ny tinady— lafiny iray lehibe izany raha mikasika ny fiarenana indray ao aorian'ny COVID-19, izay mety ilain'ny tsena anatin'ny famporishana mba hanohanana ny toe-karena. Izany lojika izany, izay miompana amin'ny fampitomboana ny fatram-bola mivezivezy eo amin'ny firenena amin'ny alàlan'ny fanitarana ny famindrana lelavola, dia arahin'ny firenena maro, izay mitady ny hanetsiketsika ny toe-kareny, mba hanamaivanana ny fahasarotana sy ny halavan'ny fihemorana ara-toekarena izay nianjady taminy vokatry ny COVID-19, sy mba hahatonga ny toekareny afaka hiverina amin'ny laoniny indray ao anaty fotoana fohy.

Mifanindran-dalana amin'izany ihany, ny fanohanana ara-tsosialy ny ankizy amin'ny alàlan'ny PNFSS dia tokony hiahy manokana an'ireo zaza marefo kokoa vokatry ny fahasembana hananany ka hampiditra «tolotra fanampiny mba hisian'ny fitoviana zara» ho an'ireo zaza manana fahasembana ireo ao anatin'ny tetik'asa fanomezana fiahiana ho an'ny ankizy mivelatra kokoa, arakaraka ny hiitarany manerana ny firenena.

## TOLO-KEVITRA LEHIBE

- Eto Madagaskara, 83%-n'ny zaza no miaina anaty fahantrana ara-bola, ary 82% no miaina anaty fahantrana marolafy. Na eo aza izany, 3%-n'ny zaza Malagasy monja no voarakotry ny fandaharan'asa nasionalin'ny haraton'aina fiahiana ara-tsosialy.
- Ao anatin'ny firenena izay hisian'ny fahantrana mielipatrana ary mikiky maharitra toy ny eto Madagaskara dia amporisihana ny fanjakana mba hampiasa vola amin'ny fanomezana fiahiana faobe ho an'ny ankizy, mba hahafahan'izy ireo manana fiaingana tsara indrindra araka izay azony atao.
- Izany fanomezana fiahiana faobe ho an'ny ankizy izany dia mitaky fampiasam-bola betsaka kokoa amin'ny taona 2030, mihoatra ny vinavina izay napetraky ny SNPS, **eo ho eo amin'ny 2,5%-n'ny harin-karena faobe eo raha mitaha amin'ny 1,5%-n'ny harin-karena faobe izay novinavinain'ny SNPS.** Izany fanomezana fiahiana faobe izany dia tsy vita raha tsy atao **miandalana** ary mandritra ny fotoana maharitra vokatry ny fahaporetana ara-bola mandritra ny fotoam-piarenana ao aorian'ny COVID-19.
- **Ny fanomezana fiahiana faobe ho an'ny ankizy rehetra tsy an-kanavaka dia endrika fampiasam-bola tsara ho an'ny firenena.** Ny fanitarana ny rafi-piahiana ara-tsosialy dia hitarika vokatra tsara maro eo amin'ny famantarana izay mifandraika amin'ny fahantrana, ny tsy fitovian-tsaranga ary fihatsaram-piainanan'ny ankizy:
  - **Ny tahan'ny fahantrana dia hihena manodidian ny 7% eo rehefa mihatra ny fanomezana fiahianafaobe ho an'ny ankizy.**
- Ny tsy fitovian'ny vola miditra izay voarefy amin'ny alàlan'ny mari-drefin'i Gini dia hihena **8% ihany koa.**
- Ny fanomezana fiahiana ho an'ny ankizy rehetra tsy an-kanavaka dia hitondra ny anjara birikiny amin'ny **fanatsarana ny famantarana mifandraika amin'ny fanabeazana**, ka hitarika amin'ny fitomboan'ny isan'ny ankizy madinika mankany an-tsekoly izay vao manomboka miditra mianatra ho **10%**, sy ny tahan'ny fandehanan'ny ankizy mianatra any amin'ny **fanabeazana fotora (4,5%) ary ny sekoly ambaratonga faharoa (12,5%).**
- Hitondra ny anjara birikiny amin'ny **fampihenana ny hatetiky ny fahataran'ny fitomboana** any amin'ny zaza madinika hatramin'ny **1,5% ihany koa izany.**
- Ho an'ny zatovovavy indray, ny fampiharana ny fanomezana fiahina faobe ho an'ny zaza rehetra tsy an-kanavaka dia mety **hampihena 4% ny fisian'ny vohoka sy ny vohoka aloha loatra.**
- Ny fanohanana ara-tsosialy ny ankizy dia tokony hiahy manokana an'ireo zaza marefo kokoa vokatry ny fahasembana hananany ka hampiditra «tolotra fanampiny mba hisian'ny fitovian'ny herijika» ho an'ireo zaza manana fahasembanana ireo, ao anatin'ny programa fanomezana volan-jaza mivelatra kokoa.

Tokony apetraky ny fanjakana rehetra ho laharam-pahamehana ny fanampiana ny zaza, satria izy ireny no ho avin'ny firenena. Ary ny fanampiana ny zaza manana fahasembanana dia tokony raisina ho adidy manan-danja mihitsy ho an'ny fanjakana izay nanao sonia ny Fifanarahana iraisam-pirenena ho an'ny olona manana fahasembanana.



**Raha mila fanazavana fanampiny:**

Maison Commune des Nations Unies, Zone Galaxy Andraharo  
B.P. 732 - 101 Antananarivo, Madagasikara  
Tel: (261-20) 23 300 92  
Site web: [www.unicef.org/Madagasikara](http://www.unicef.org/Madagasikara)  
Addresse e-mail: [antananarivo@unicef.org](mailto:antananarivo@unicef.org)

